

پوهنتون اسلام
پوهنځی شرعیات و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

توقیت در نکاح از دیدگاه اهل سنت، تشیع و قوانین ملی کشور

رساله ماستری

محصل : آقا گل «کوه بندی»

استاد رهنما : دوکتور نجیب الله «صالح»

سال : ۱۳۹۸ هـ ش مطابق ۱۴۴۱ هـ ق

پوهنتون سلام
پوهنځی شرعیات و قانون
پروگرام ماستری فقه و قانون

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
معینیت امور علمی

توقیت در نکاح از دیدگاه اهل سنت، تشیع و قوانین ملی کشور

رساله ماستری

محصل: آقا گل «کوه
بندی»
استاد رهنما: د وکتورنجیب
الله «صالح»

سال: 1398 هـ.ش مطابق 1441 هـ.ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

دپارتمنت فقه و قانون

بورد ماستری

تصدیق نامه

محترم آقا گل ولد تور گل ID: 97-395-SH-MSF محصل دور ششم فقه و قانون که رساله ماستری خویش را زیر عنوان: توقیت در نکاح از دیدگاه اهل سنت، تشیع و قوانین ملی کشور به روز ۱۳۸۸ تاریخ ۱۹ / ۱۲ / ۱۴۰۰ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم مستحق ۸۸ (نمره به عدد) هشتاد و هشت (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

اعضای هیات تحکیم:

ردیف	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	استاد وزیر محمد سعیدی	عضو هیات	
۲	دکتور محمد یونس ابراهیمی	عضو هیات	
۳	دکتور نجیب الله صالح	استاد رهنا و رئیس جلسه	

..... معاون علمی

..... آمر بورد ماستری

خلاصه تحقیق

در این تحقیق فرق میان نکاح موقت و نکاح دائمی، و حرمت نکاح موقت از دیدگاه مذاهب اربعه و فقهای کرام بصورت واضح بیان شده است، اگرچه مجوزین نکاح موقت و متعه با دلایل بدون سند و ضعیف سعی نموده‌اند تا این نوع نکاح را ترویج نمایند، (به عوض این که در مصارف و امور نکاح دائمی سهولت‌ها را ایجاد کنند، برعکس جوانان مسلمان را از راه راست منحرف نموده و به خواست‌های جنسی آنان از طریق نکاح متعه و موقت جواب می‌دهند) در حالی که این نوع نکاح با زنا شباهت بیشتر دارد و عفت و پاکدامنی و شخصیت مسلمانان را زیر سوال می‌برد.

بدین اساس عده ای از عالم نماهای اهل تشیع که به عامه مردم (پیروان شان) فتوای جواز نکاح موقت را می‌دهند، لیکن این عمل را به زنان و دختران خودشان هیچ گاه نمی‌پسندند حتی حاضر نیستند که یکبار دختر شان بایک شخص نکاح موقت یا به اصطلاح آنان صیغه کند....

حضرت عمر رضی الله عنه در زمان خلافت اش به منع آن اقدام جدی نموده و تحریم آن را اعلام کرد، همچنان عصر پیامبر صلی الله علیه وسلم و خلفای راشدین رضی الله عنهم (به استثنای چند روز محدود) از وجود چنین نکاح عاری بود. چنانچه امام قرطبی (رحمه الله) گفته است: علماء سلف و خلف برتحریم نکاح متعه (موقت) اتفاق نظر دارند مگر کسی که از رافضی‌ها باشد که به رأی آن توجه نمی‌شود. علاوه برآن، اگر نکاح موقت منع نشود مردم (جوانان) به نکاح دائمی حاضر نمی‌شوند و شیرازه تشکیل خانواده در میان مسلمانان از هم می‌پاشد.

بدین اساس پایان نامه تحصیلی دوره ماستری ام را تحت عنوان (توقیت در نکاح از دیدگاه اهل سنت، تشیع وقوانین ملی کشور) ترتیب داده ام، و این موضوع از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا نکاح موقت تشبیه به زنا است و تنها نکاح دائمی است که اشباع غریزه بقای نسل بشر را تضمین کرده است. روش تحقیق ما در این رساله طوری است که بعد از بیان نکاح دائمی و موقت و دلایل مجوزین و مانعین آن، به وجوه اشتراک و افتراق نکاح متعه ودائمی پرداخته‌ایم. همچنان سعی نمودیم تا مطالب تهیه شده با دلایل قوی استناد داشته باشد تا خواننده مقصد اصلی و هدف بحث را دریابد و خسته نشود.

قابل ذکر است که در رابطه به ازدواج موقت و متعه در قوانین ملی کشور هیچ مطلبی را در یافت کرده نتوانستیم.

فهرست موضوعات

شماره	عناوین	صفحات
1	مقدمه :	1
<p>د ل</p> <p>مفاهیم عمومی در مورد نکاح</p>		
2	مبحث اول: تعریف، ارکان، شرایط و اهداف ازدواج.....	11
3	مطلب اول: تعریف عقد ازدواج.....	11
4	مطلب دوم: ارکان ازدواج.....	11
5	مطلب سوم: شرایط عقد ازدواج.....	13
7	مبحث دوم: مشروعیت و اهمیت ازدواج.	14
8	مطلب اول: مشروعیت ازدواج.....	14
9	مطلب دوم: اهمیت و فضیلت ازدواج.....	17
10	مطلب سوم: حکمت های ازدواج.....	19
21	مطلب چهارم: تکالیف و حقوق در ازدواج.....	21
11	مبحث سوم: چگونگی ازدواج موقت از دیدگاه فقها.....	26
12	مطلب اول: ازدواج موقت از دیدگاه فقها.....	26
13	مطلب دوم: تعریف ازدواج موقت.....	29
14	مطلب سوم: ماهیت ازدواج موقت.....	32
15	مبحث چهارم: شرایط، صحت، لزوم و نفاذ عقد نکاح.....	33
16	مطلب اول: شرایط صحت عقد ازدواج.....	33
17	مطلب دوم: شرایط لزوم عقد ازدواج.....	36
18	مطلب سوم: شرایط نفاذ عقد ازدواج.....	37
<p>فصل دوم</p> <p>مجوزین نکاح موقت</p>		
19	مبحث اول: تعریف، حکم و دلایل قرآنی ازدواج موقت از نظر اهل تشیع.	40
20	مطلب اول: تعریف و حکم ازدواج موقت.....	40
21	مطلب دوم: حکم ازدواج موقت از دیدگاه اهل تشیع.....	42
22	مطلب سوم: دلایل قرآنی اهل تشیع بر ازدواج موقت.....	43
23	مبحث دوم: دلایل ازدواج موقت از حدیث و عمل صحابه، از نظر اهل تشیع.....	45
24	مطلب اول: دلایل اهل تشیع از حدیث نبوی (صلی الله علیه وسلم).	45
25	مطلب دوم: دلایل اهل تشیع از عمل صحابه و تابعین.....	48
26	مطلب سوم: پیامد های مثبت ازدواج موقت.....	50
27	مطلب چهارم: نکاح متعه در کتب اهل تشیع.....	54
<p>فصل سوم</p>		

مانعین ازدواج موقت		
28	مبحث اول: تحریم ازدواج موقت از نظر اهل سنت.....	57
29	مطلب اول: حکم ازدواج موقت از دیدگاه اهل سنت.....	57
30	مطلب دوم: پیامد های منفی ازدواج موقت.....	65
31	مطلب سوم: تحریم نکاح متعه توسط امیر المؤمنین، عمر (رض) ..	66
32	مبحث دوم: ازدواج مؤقت در نصوص شریعت.....	67
33	مطلب اول: در قرآن برای ازدواج موقت احکامی وجود ندارد.....	67
34	مطلب دوم: عصر پیامبر (ص) از نکاح موقت خالی بود.....	72
فصل چهارم		
وجوه اشتراک و دیدگاه های علما به ارتباط زواج موقت		
35	مشترکات ازدواج موقت و دائمی.....	74
36	تفاوت های ازدواج موقت و دائمی.....	76
37	ارکان و شرایط ازدواج موقت.....	81
38	ازدواج موقت در آئینه دیدگاهها	85
39	مبحث اول: دیدگاه علمای مذاهب اربعه.....	85
40	مطلب اول: دیدگاه مذهب احناف در باره متعه.....	85
41	مطلب دوم: دیدگاه مذهب مالکی در باره متعه.....	89
42	مطلب سوم: دیدگاه مذهب شافعی در باره متعه.....	90
43	مطلب چهارم: دیدگاه مذهب حنبلی در بابه متعه.....	92
44	مبحث دوم: دیدگاه علمای معاصر.....	93
45	مطلب اول: دیدگاه دکتور وهبة الزحیلی در باره متعه.....	93
46	مطلب دوم: دیدگاه دکتور یوسف قرضاوی.....	97
47	مطلب سوم: حکم نکاح به نیت طلاق.....	99
48	مطلب چهارم: مناقشه در حکم نکاح متعه.....	104
49	نتیجه گیری.....	106
50	پیشنهادات.....	108
51	فهرست آیات قرآن.....	109
52	فهرست احادیث نبوی.....	112
53	فهرست اعلام.....	114
54	فهرست مأخذ و منابع.....	115

نتیجه گیری :

بنده با تحقیق در مورد نکاح متعه و موقت به این نتیجه رسیدم که :

آنچه در قرآن کریم آمده برای تحریم ازدواج موقت است، نه تحلیل آن. چنانچه خداوند (جل جلاله) می فرماید: (وَلَيْسَتَغْفِبِ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّىٰ يُعْذِرَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ).¹

ترجمه: و کسانی که امکانی برای ازدواج نمی یابند، باید پاکدامنی پیشه کنند تا خداوند (جل جلاله) از فضل خود آنان را بی نیاز گرداند.

پس هرکس زوجه یا کنیز را نیافت تا با او ازدواج کند، خداوند (جل جلاله) به او توصیه می کند صبر و عفاف را پیشه کند یعنی غیر از آن دو نکاح، راه های دیگر را اختیار نکند که حرام اند. اگر نکاح موقت حلال بود در اینجا ذکر می شد. مثلاً به جای (لیستعفف) می فرمود (لیستمع)، چون لیستعفف مقتضی منع است. خصوصاً با توجه به این که اصل در فروج حرمت است.

همچنان جامعه عصر پیامبر (صلی الله علیه وسلم) از نکاح متعه عاری بوده است جز در جنگ خبیر که پیامبر (صلی الله علیه وسلم) سه روز آن را مباح کردند و بعد خودشان حرام نمودند.

زمانی که حضرت عمر (رضی الله عنه) فرمود: من شما را از دو متعه منع می کنم اگر کسی هر یک از این دو را انجام داد آن را مجازات می نمایم، منظورش نکاح متعه و حج تمتع بوده است. اما در مقابل این حرف حضرت عمر (رضی الله عنه) تمام اصحاب از جمله علی بن ابی طالب و ابن عباس (رضی الله عنهما) سکوت اختیار نمودند اگر واقعاً در نکاح موقت کوچکترین راهی برای جواز وجود می داشت قطعاً اصحاب در مقابل قول حضرت عمر (رضی الله عنه) مخالفتی نشان می دادند، در اینجا که همه سکوت اختیار نمودند پس در واقع این یک اجماع سکوتی محسوب می گردد، و اجماع نیز یکی از ادله شرعی است.

¹ (النور:33).

نکاح متعه در سالهای اولیه تاریخ اسلام در مکه حرام شد و تحریم آن تا روز قیامت ادامه دارد و جز شک و شبهه و روایات دروغ دلیلی بر مباح بودن آن وجود ندارد.

علمای مذاهب اربعه (اهل سنت و جماعت) نیز به تحریم آن اتفاق نظر دارند، و در هیچ کتاب از مذاهب اربعه قول به جواز نکاح متعه و موقت داده نشده است.

در واقع ازدواج موقت یک نوع نکاحی است که در مقابل مبلغ معین بین مرد و زن صورت می گیرد. و زنا هم توافقی است که بین مرد و زن در مقابل مبلغ معین صورت می گیرد پس ظاهرأ ازدواج موقت با زنا جز در کلمه (نکاح و زنا) تفاوت دیگری وجود ندارد، بنابراین ازدواج موقت یک زنا توافقی است که با میل طرفین صورت می گیرد. پس این نوع نکاح نباید ترویج پیدا کند بلکه باید منع شود.

پیشنهادات :

1- آنچه که بنده در تحقیق این پایان نامه انجام داده ام (در باره ی ازدواج موقت است که خیلی کم بوده و آن هم تحت یک عنوان کوچک) بنابر این اولین پیشنهادی که می نمایم این است، باید علمای اهل سنت به خصوص مذهب احناف کتاب های را در مورد ازدواج موقت تصنیف نمایند؛ تا تمام جوانانی که بنابر غریزه ی جنسی شان به این نوع ازدواج رغبت نشان می دهند، معلومات یافته امتناع ورزند.

2- باید تمام دانشگاه های شرعیات امارت اسلامی افغانستان مضمونی را تحت عنوان ازدواج موقت ضمیمه تدریس سمستروار خود نمایند؛ تا تمام محصلین که از مذاهب مختلف وجود دارند از جنبه های منفی این نوع ازدواج و دستورات پیامبر (صلی الله علیه وسلم) و عملکرد صحابه و تابعین و فقهای مذاهب آگاهی یابند و از حق و باطل بودن این نکاح مطلع شوند.

3- تا جایکه بنده اطلاع دارم پیروان مذهب اهل تشیع به خصوص مذهب جعفری کشور ما هم با استناد از احادیث منسوخه و موضوعه با وجود منع پیامبر (صلی الله علیه وسلم) و خلفای راشدین به خصوص منع حضرت عمر (رضی الله عنه) و عدم عملکرد و مخالفت حضرت عثمان و علی (رضی الله عنهما) به چنین ازدواج علاقه مندی نشان می دهند. بنابر این پیشنهاد سومی من اینکه تمام رسانه های دولتی و خصوصی کشور ما برنامه های را در مورد ازدواج موقت بگیرند تا از تمام مزایا و معایب ازدواج ها و رسم و رواج باطلی که در ازدواج ها و نکاح موقت وجود دارد، پخش نمایند تا تمام شهروندان از آن اطلاع یافته از این نوع ازدواج های بی اساس و عنعنوی دست بردارند. تا جامعه از وجود اطفال بی سر پرست و جوانان فسادگری که از این نوع ازدواج به وجود می آید در امان باشد. چونکه این نوع ازدواج به مثابه یک زنایی که به توافق طرفین در مقابل مبلغ معینی صورت می گیرد؛ می باشد و طفلی که از این ازدواج تولد می شود ولد زنا، محسوب گردیده و کار آنان جز فسادگری و نا امنی در جامعه نخواهد بود.

4- موضوع ازدواج موقت یا متعه را در هیچ کدام از قوانین ملی کشور (قانون مدنی افغانستان یا قانون احوال شخصیه اهل تشیع افغانستان) به قسم صریح دریافت نکردم، امیدوارم که وزارت

عدلیه یا محکمه با صلاحیت (استر محکمه) در رابطه به منع آن اقدامات لازم را کتبی ارائه نمایند.